Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următorele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oopeiik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 240. Braşov, Joi 31 Octomvre (12 Noemvre) 1896.

Imperiul apariţiunilor neverosimile.

Despre Austria — când se estindea încă cu guvernul ei central peste tótă împěrăţia — se dicea, că este imperiul apariţiunilor neverosimile.

De atuncĭ şi până adĭ ne despart trei decenii de eră dualistică. Dintr'un guvern s'au făcut trei: unul austriac, unul unguresc şi unul comun ambelor state. Tocmai pentru acésta împěrăţia acum dualistă n'a încetat de a fi teatrul apariţiunilor neverosimile.

N'are cine-va decât sě rěsfoiască istoria evoluţiunilor suprematiste-dualiste din anii ultimĭ, pentru-ca sě se convingă despre acésta. Noi însě nu ne vom pierde în contemplarea celor trecute, ci vom fixa numai apariţiunile presentului.

Ceea-ce se petrece adĭ în acelaşĭ timp dincóce în partea ungară şi dincolo în partea austriacă a monarchiei, este în adevěr ceva ce-ţĭ face impresiunea unui lucru neaşteptat, unei situaţiunĭ surprindětóre, ce nu-şĭ află esplicare în logica evenimentelor.

Aşa, de pildă, după tóte cele petrecute dela 1867 încóce apare, ca ceva straniu, că în Ungaria se urcă acţiile pactului dualist, pe când în Austria ele scad în mod vědit.

Nu se mai îndoesce nime în tótă ţera unguréscă şi în tot Ardélul, că ministrul-preşedinte Banffy a luat angajamente faţă cu învoirea pactului economic austro-ungar, şi că în urma acésta 'i-s'a dat disolvarea camerei cu misiunea de a-şĭ compune o majoritate, cu care sě se pótă vorbi o vorbă cuminte şi în cestiunea urcării cuotei, care în Austria a devenit o cestiune sine qua non.

Resultatul alegerilor îl cunóscem. Organele lui Bánffy îl caracteriséză, între altele, ca o victoriă a amicilor pactului de drept public cu Austria în potriva contrarilor lui; şi nu puţin se laudă cu aceea, că multe cercurĭ, unde partida independentă era tare şi mare, au trecut în taběra aderenţilor pactului.

„Pester Lloyd" vorbind într'unul din numerii sěĭ mai noi despre politica austriacă — pe care o presentă ca o confusiune şi destrămare nespusă, ca un adevěrat chaos — după ce îşĭ manifestă justa sa supěrare şi nelinişte asupra acéstă dice, că ar fi cea mai crudelă ironiă, décă tocmai în acel timp când Ungaria şi-a desavuat partida independenţilor, acéstă partidă sě capete dreptate prin Austria.

Cu alte cuvinte fóia guvernamentală înfăţişéză cele ce se petrec adĭ în Austria, ca nisce apariţiunĭ, carĭ nu pot servi decât spre justificarea politicei acelora, carĭ aicĭ în Ungaria pretind că numai prin separarea de Austria — adecă prin dobândirea deplinei independenţe — se póte ajunge la liman.

In trebue óre — întrebă „P. Lloyd" — sě sufere chiar şi alianţele nóstre esistente, când în Austria clericalismul ameninţă raporturile nóstre cu Italia, când prin crescerea agitaţiunei germane naţionale se compromite raportul nostru cu Germania, pe când Cehii şi aşa au fost totdéuna duşmanii triplei alianţe?

Se înţelege, că în mijlocul acestei „încurcăturĭ" numai Banffy cu céta lui, alésă cu ajutorul gendarmilor şi a solgăbiraelor, se crede a fi stânca neclătită în mijlocul furtunei ameninţătóre. Şi oficioşii lui îşĭ şi dau de pe acum aerul, că numai ei, Ungurii, pot sě salveze garanţiile unei politice de putere mare eficace a monarchiei.

Ingâmfarea şovinistă merge până acolo, încât o fóie maghiară, care trece de independentă, pretinde sus şi tare, că monarchia austro-ungară numai aşa póte esista, décă politica ei se razimă pe Ungaria maghiarisată, căcĭ Ungaria este jumětatea cea mai tare şi un centru, faţă cu care tóte celelalte părţĭ „au numai însemnătatea unor districte mărginaşe".

Şi o astfel de părere grandomană se motivéză de acea fóie prin accentuarea neoportunităţii separării Ungariei de Austria. Acéstă separare — dice ea — nu mai este politică naţională.

Apoi sě nu ne minunăm de apariţiunile neverosimile în viaţa imperiului cis şi trans-laitan?

Noi credem însě, că se înşală cumplit trabanţii politicei preconisate de guvernul-Banffy, când îşĭ pun aşa marĭ speranţe în „chaosul" din Austria. Numai ce se vor pomeni odată, că din acéstă pretinsă confusiune babilonică austriacă va eşi o formaţiune fatală pentru „liberalismul" neaoşilor Maghiarĭ de sub comanda lui Banffy, şi de-odată se vor tredi purtătorii politicei de mare putere din Budapesta, că numai sunt ei buricul monarchiei, ci că „centrul" cu districtele mărginaşe jur împrejur s'a strěmutat.

Una pentru alta. Neverosimilul de dincóce póte sě facă mâne loc neverosimilului de dincolo de Laita, căcĭ la din contră, de ce am trăi în Austro-Ungaria.

CRONICA POLITICĂ.

— 30 Octomvre.

O scire telegrafică din Atena spune, că diarele „*Hestia*" şi „*Asty*" scriind despre **întêlnirea regelui Greciei cu împěratul Francisc Iosif** şi cu contele Goluchowsky, îşĭ esprimă dorinţa, ca Grecia sě între în legăturĭ amicabile şi apropiate cu Austro-Ungaria.

*

In timpul din urmă se vorbesce tot cu mai multă insistenţă despre **eşirea Italiei din tripla alianţă** şi despre **apropierea ei de Francia.** Diarele rusofile din străinătate ca şi cele radicale din Italia, fac tot posibilul pentru a acredita svonul acestei apropierĭ, căruia până acum nu 'i s'a dat o importanţă órecare. Fóia italiană „*Caffaro*", din Neapol, care trece ca organ inspirat de guvernul italian, publică acum următórea depeşă din Roma: „Politica esternă a Italiei e *în plină schimbare.* Tractatele triplei alianţe rěmân în picióre, dér *Italia se apropie pas cu pas de Francia şi Rusia*". Scirea acésta a dat prilegiu unui mare numěr de diare din Italia sě se pronunţe asupra cestiunei, unele combătênd apropierea Italiei de alianţa franco-rusă, altele spriginindu-o. Deputatul italian *Franchetti*, a publicat în acéstă cestiune un articol în „*Revue de Paris*" pe care pressa francesă pune mare preţ. Articolul lui Franchetti pledéză pentru o împăcare a Italiei cu Francia. „Interesele ambelor ţěrĭ — dice el — s'ar puté împăca şi atuncĭ când Italia ar menţine alianţa cu Austro-Ungaria şi Germania. Tripla alianţă e o *societate de asigurare mutuală*, care nu are de scop rěsboiul contra Franciei. Ea n'a avut un caracter ofensiv nicĭ înainte de încheierea alianţei franco-ruse, cu atât mai puţin ar puté avé acum. Cestiunea Tunisului, care a produs supěrarea dintre Francia şi Italia e regulată acum; de ce sě se mai duşmănéscă dér ţěrile-surorĭ? Opiniunea publică din Italia e favorabilă acum pentru o înţelegere cu Francia".

O voce din sînul clerului român unit.

Alba-Iulia, 10 Noem. 1896.

Stimate Domnule Redactor!

„Gazeta Transilvaniei" în n-rul 234 a. c. sub titlul: „Sinodul archidiecesan gr. cat." articulul de fond îl începe:

„Am tăcut şi tăcem!"....

Mai la vale pe aceeaşĭ colónă întrébă: „Şi décă tac laicii, carĭ se mai pot scusa,.. de ce tace preoţimea, care în rêndul prim e chemată sě se ocupe cu agendele unui Sinod?"

Pe colóna a treia continuă a scrie un feliu de întrebare rěspunse: „Am tăcut şi tăcem! Şi la acésta ne conduce şi cugetul, că lucrările Sinodului le vor ordina cei ce sunt în gremiu, şi aşa membrii din provincia n'au altceva decât sě strige câte un „primim" la tot ce se va ceti?"

Fórte adevěrat şi nimerit rěspuns, pe care eu mě simt îndatorat a-l întregi cu: *absolutismul şi terorismul hierarchic central.*

Ca dovadă reproduc un specimen de cel mai greu calibru absolutistic şi teroristic central petrecut publice în poreclitul Sinod archidiecesan gr. cat. din Blaşiu în dilele de 3, 4 Septemvre 1882.

Membrii sinodalĭ dinafară ne întrunirăm cu cei gremialĭ în Blaşiu, fără program de agende, fără a sci vr'unul din noi de ce? ce se va pertracta? afară de membrii factorĭ, juraţĭ în catedrală cu uşile încuiate la 1872, că vor pěstra secretul. L'au şi păstrat cu obedienţă canonică.

Etă specimenul!

Presidiul c'un gest în adevěr despotic, sbulberând în aer „Gazeta Transilvaniei", provócă în ton brusc, superb şi iritat pe protopopul Ibaşfalěului Stefan Câmpian sě se rectifice: „Cum a cutezat sě admită discuţiune asupra autonomiei bisericei gr. cat. în Sinodul protop. electoral premergětor celui archidiecesan? Cum şĭ-a putut da consêmţěmêntul sě se şi publice un articul în „Gazeta Trans." despre autonomia bisericei ca decisiune a acelui Sinod? Cine e autorul acelui articul?

Bietul Câmpian, sdrobit în caracterul sěu clerical, sfruntat în simţěmêntul sěu autonomic bisericesc, alterat în finţa sa omenéscă, cu ghiaţa în spate, cu sudorĭ de mórte pe faţă, încércă a convinge absolutismul că: „a fost vorba în Sinodul presidat de el de autonomiă, nu s'a luat nicĭ conclus protocolar, nu şĭ-a dat consimţěmêntul sě se publice, cu atât mai puţin scie cine e autorul articulului din „Gazeta Trans."

Atâta i-a trebuit presidiului, ca fulgerele şi trăsnetele archieresci sě le descarce pe capul terorisatului.

„Nu preoţii dela sate sunt chiămaţĭ a se ocupa şi a apěra autonomia sântei biserice, ci noi d'aci din centru, de aceea trébă suntem puşĭ aicĭ. Avem autonomia, şi aceea nu depinde dela nimenea altul, ci numai dela sântul scaun papal".

Audĭ acolo! autonomiă *dependentă!*

Toţĭ eram deprimaţĭ. Toţĭ ne-am sleit, ne-am umilit, ne-am plecat sub puterea terorismului. N'am avut curagiul canonic, nu voinţa libertăţii, nu consciinţa demnităţii proprie, sě sărim în ajutorul confratelui turtit la pământ, sě protestăm şi sě părăsim sala sinodală....

In sesiunea a doua, notarul denumit Nicolae Solomon, protop. Ludoşului, cetesce protocolul — care nicĭ nu merita acest nume, ci o caterisire vlădicéscă — din sesiunea precedentă. Presidiul provócă pe membrii cu presenţa numai materială a-şĭ face observările, décă le au. Ér tăcem cu toţii.

Intr'un târdiu se insinuă la cuvênt Aron Boeriu protop. Aiudului şi ne cerea ca pasagiul următor: „şcólele poporale, învěţămêntul şi archidiecesa stagnéză, decad, căcĭ preoţimea nu-şĭ împlinesce datorinţa şi chiămarea, deşi de aci s'au esmis nenuměrate cerculare", sě'l restifice în sensul, că preoţimea se silesce după puterile ei morale a-şĭ împlini chiămarea, însě parte miseria poporului, şi în mare parte organele statului nu dau preoţimei ajutorul de lipsă, ba unele chiar împiedecă.

Mai mult n'a putut grăi Boeriu, căcĭ 'i-s'a detras cuvêntul.

Presidiul într'atât s'a înfuriat, de a lovit cu pumnul în masă şi cu piciorul în pământ, şi a erupt în cele mai vehemente espresiunĭ, invective mortificatóre şi insultatóre. „Chiar frăţia Ta vorbescĭ? Tractul frăţiei Tale e cel mai decădut, negligiat, destrăbălat, demoralisat ş. a. Pară-ţĭ bine că ocupĭ scaun aicĭ..." deşi Boeriu şedea pe un scaun lângă părete mai către uşă, nu la masa lungă.

După alinarea furtunei, delegatul corpului profesoral Ales. Grama ne şoptea: „De era în locul lui Boeriu protop. Elekes, i-ar fi arătat uşa."

Ér am tăcut cu toţii. N'am dat ajutor confratelui spulberat. Ne-am mulţămit cu paliditatea feţelor şi cu ochii plecaţĭ spre masă, deşi intenţiunea lui Boeriu era sě spună adevěrul faptic, nu cum-va posteritatea scormolind archiva Blaşiului sě dée de nefericita sentinţă subscrisă sinodaliter, că clerul român unit pe la a. 1882 era un nume fictiv şi gol.

In Sinodul din 1882 noi n'am fost întrebaţĭ de nimic, n'am lucrat nimic. Erau tóte gata. Am primit tot.

Presidiul deschide Sinodul. El numesce şi notarĭ pe: Nicolae Solomon, Stefan Câmpian, Ales. Ciura, Iuliu Montani. El ne împarte o cólă tipărită. El demandă lui Solomon sě-o cetéscă tare şi cu toţii în picióre: afurisim pe toţĭ ereticii de afurisită memoriă de pe faţa pământului până adi, cu numele.

El ne împarte câte un Abecedar făurit în 1872 cu ușile încuiate sub giurământ și aprobat de Roma papală: „Concilul I provincial, în românesce și latinesce“.

El comanda notarilor să ne cetéscă pe rênd cap atât, pag. cutare.

Acéstă inovațiune străină de noi și de biserica nóstră națională se putea espeda cu posta, făr' a mai îngreuna sărăcia bisericelor cu itinerar, spese sinodale de geaba, ḑicea preoțimea.

In sesiunea a doua presidiul impune notarului Solomon să cetéscă un „regulament despre unitatea stolară în archidiecesă“, făurit în centru de cei ce în viéța lor n'au păstorit înafară.

In fața acestui regulament bastard, ér ne-am distins prin tăcere mormêntală. O singură voce nebăgată în sémă a rostit'o Șiolnai din Varviz, că: el și preoțimea tractuală perde prin regulamentul cetit, căci poporul pe la ei solvesce lecticul o claie de grâu, când aci e vorba de o metretă“.

Presidiul cu emfasă enunță: „Abecedarul ca product și regulamentul stolar ca elaborat sinodal, pe care 'l va traduce în latinesce și 'l va trimite la Roma papală spre aprobare, pân' atunci să ne ținem de us“. — Ce are Roma papală cu partea administrativă a bisericei unite?

Preoțimea a tăcut, tace și primesce, de gróza absolutismului și terorismului hierarchic central; până când — *post tot discrimina rerum* — un Sinod mixt o va elibera din ghiarele lui, dându-i putință a cugeta, a se pronunța liber și a conlucra ér liber cu sciință și praxă.

Prin aceste destăinuiri cred a fi clarificat situația: „*tăcem! primim!*“

Nu merităm scusare, din contră condamnare.

Ioan Papiu,
paroch, fost deputat în Sinodul Archidiecesan gr. cat. în 1882.

SCIRILE ḐILEI.

— 30 Octomvre.

„Concordia“, noua întreprindere comercială din Sibiiu, inițiată și pusă în lucrare de institutul „Albina“, și-a ținut Sâmbăta trecută *adunarea de constituire*, asupra căreia „Telegraful Român“ raportéză următórele: Presenți au fost 55 de acționari, cari din capitalul subscris de fl. 50,000 au representat suma de fl. 39,300. In adunarea acésta, condusă de d-l protopop Ioan Hannia, ca president ales *adhoc*, s'a luat la cunoscință raportul fundatorilor, asemenea comitetul de direcțiune numit de către funcționarii până la aprobarea statutelor, s'au votat statutele și s'a ales comitetul de supraveghere. Direcțiunea e compusă din 7 membrii: Parteniu *Cosma*, Dr. Aurel *Brote*, Iosif St. *Șuluț*, Alexandru *Lebu*, Pantalion *Lucuța*, Iosif *Lissai*, și Dr. Nicolae *Vecerdea*. Acésta s'a și constituit alegêndu-și de president pe P. Cosma, vicepreședenți: Iosif St. Șuluț și Dr. Aurel Brote. In comitetul de supraveghere s'au ales 5 membri: Dr. Liviu Leményi, Dr. Elie Beu, Dr. Vasilie Bologa, Onoriu Tilea și Nicolau Penciu. Capitalul social s'a urcat dela suma de fl. 50,000 la fl. 10,0000. Ca director interimal al „Concordiei“ s'a numit dl Dominiec *Raț*, comptabil la „Albina“.

—o—

Revisuirea obiectelor de învĕțĕmênt dela scólele medii. Ministrul de culte și instrucțiune publică Iuliu Wlassics a urgitat pe comisiunea regnicolară de instrucțiă să revisuéscă în timp cât se póte mai scurt obiectele de învĕțĕmênt dela scólele medii — până când se va îngriji pe cale legislativă de reforma radicală a învĕțĕmêntului mediu.

—o—

Statul romano-catolic din Ardeal își ține astăḑi adunarea generală ordinară la Clușiu. Scopul adunării este, ca de obiceiu, de natură administrativă. Fruntașii mireni și clericali ai bisericei romano-catolice din Ardeal au să se consulte asupra întrebuințărei venitelor, ce le are acéstă biserică după averile ei cele mari. Averile bisericei romano-catolice din Ardeal representă un capital de *aprope șese milióne de florini*. Din venitele acestui capital se susțin: 7 gimnasii cu 102 puteri didactice și 1782 scolari; 7 preparandii cu 438 elevi (dintre cari 284 au stipendii, ér 25 sunt susținuți gratuit); mai multe internate pentru scolari; preparandia de fete și orfelinatul teresian din Sibiiu; 250 scóle poporale cu 441 învĕțători. Tot din acest fond religionar se cládesc și susțin biserici, se împart ajutóre la preoți și se dau pensiuni funcționarilor bisericesci și scolari, cari au devenit incapabili de muncă. Biserica are și un considerabil ajutor dela stat și acum din nou se cere îmulțirea acestui ajutor.

—o—

Bánffy contra patriarchului Brankovici. Guvernul unguresc a început érăși persecuțiile contra patriarhului sêrbesc Brankovici. Mai astă-vérâ îl invinuia cu „trădare de patrie“ punêndu-l în legătură cu Omladiniștii din Belgrad, ér acum se ridică asupra lui cu calomnii, invinuindu-l, că sub conducerea lui biserica sêrbéscă își pierde fondurile, ba îl bănuesce chiar și cu defraudare (150,000). Evident, că scopul acestor manopere perverse este de a terorisa pe prelatul sêrbesc, ca cu atât mai ușor să-l apuce în ghiarele lui.

—o—

Rector la universitatea din Bucuresci. Vineri după amédi s'a făcut, la Universitatea din Bucuresci, alegerea a noului rector în locul d-lui Titu Maiorescu, al cărui termin espirase. Resultatul votului este următorul: Din 55 de votanți au întrunit: D-l Titu *Maiorescu* 37 voturi; D-l V. A. *Urechiă* 28 voturi; D-l dr. *Măldărescu* 27 voturi și D-l Gr. *Ștefănescu* 22 voturi. Conform legii, se va înainta ministrului lista celor trei candidați d'intâiu, cari au întrunit cele mai multe voturi și dintre cari ministrul are dreptul de a alege și numi în demnitatea de rector pe ori-care va crede de cuviință.

—o—

Societatea de lectură „Petru Maior“ a tinerimei române din Budapesta în ședința generală estra-ordinară din 7 Novembre st. n. s'a reconstituit în modul următor: A) *Comitetul*: Președinte Nicolae Puican stud. phil., Vice-președinte Victor Onișor stud. juris., Secretar Nicolae Petroviciu stud. juris., Notari: Pavel Chimbir stud. med. și Cornel Pincu stud. juris., Bibliotecar: Dumitru Lupan stud. phil., Cassar: Ioan Pascu stud. juris, Controlor: Roman Rudnean stud, med. — B) *Comisia literară*: Președinte: Ilarie Chendi stud. phil., Referent: Roman Rudnean stud. med., Membri: Axente Banciu stud. phil., Dumitru Lupan stud. phil., Victor Onișor stud. juris, Nicolae Sulică stud. phil., Aurel Vlad stud. juris., — C) *Economul*: Aurel Ciobau stud. juris.

—o—

Bătăile „patrioticesci“ din Budapesta înaintea judecății. Cetitorii noștri își vor aduce aminte, că prin luna lui Maiŭ a acestui an, cam de-odată cu inaugurarea serbărilor milenare, se încinsese între „patrioți“ o străjnică păruială pe stradele Budapestei. Ansă a dat marele meeting a socialiștilor sub conducerea lui Ugron. Poliția voise să confisce unele stindarde socialiste și de aci a urmat încăierarea între poliții și socialiști. Se bătuseră rĕu unii pe alții, căci aveau la îndemână mulțime de stindarde din pavilionul exposiției, cu ale căror prăjini își putuseră sparge unii altora capetele cu mult succes. Lucrul a ajuns la judecată. Din partea socialiștilor s'a făcut arătare contra polițiștilor pentru abus de putere. Tribunalul însĕ a respins procesul pe cuvênt, că lipsesc dovedile. Tabla încă a aprobat acest pas al tribunalului. Foile unguresci găsesc, că procederea acésta a forurilor judecătoresci e nedréptă și anume pusă la cale de sus.

—o—

Efectele „recipiării“ Jidanilor. „*Alkotmány*“ dela 10 Noemvre scrie, că la alegerea din Vaț s'a întêmplat o ne mai pomenită obrăznicică din partea unui perciunat cu numele Löwinger. Când candidatul Gajáry intră în oraș, Löwinger din vêrful unei trăsuri începu a scóte din gură cele mai neruşinate cuvinte la adresa femeilor. Contra lui s'au făcut 50 de arătări pentru vătĕmare de onóre. De notat mai e, că Löwinger era corteș al candidatului guvernamental Gajáry. — Étă fructele recipiării Jidanilor.

—o—

Nenorocire în minele dela Resița. In minele de cărbuni dela Reșița în 9 l. c. s'a întêmplat o nenorocire. Intr'o galeriă subterană s'au făcut esplosiuni de dinamită, fitilul a esplodat repentin, un lucrător imediat a murit în urma sguduirei de creeri, al doilea și-a perdut vederea.

—o—

Studenți bulgari în Serbia. Din Sofia au sosit în Belgrad 116 studenți bulgari, cari au fost primiți la gară de-un numĕros public sêrbesc în mod demonstrativ. Musica militară serbéscă a cântat imnul bulgar, sêrbesc și rusesc și Marseillesa francesă.

—o—

Jiubileul ḑiarului „Times“. Ḑiarul cel mai puternic din lume „*Times*“, ce apare în Londra, în 9 Noemvre și-a serbat jubileul de 100 de ani al esistenții. Primul numĕr al ḑiarului „Times“ a apărut la 9 Noemvre 1796 și acum cu ocasiunea serbării el a fost retipărit așa precum a apărut acum 100 de ani. Primul numĕr a lui „Times“ a avut un conținut forte sensațional, deórece tocmai atunci a fost alegerea noului lord-major din Londra și în acea ḑi a publicat „*Times*“, că Washington a dimisionat din postul sĕu de președinte al Statelor Unite. Despre dimisionarea lui Washington „*Times*“ scrie următórele: „Cu părere de rĕu facem cunoscut, că George Washington Esq. a abḑis dela presidenția Statelor Unite americane“. Apoi mai jos publică în estras epistola de abḑicere a lui Washington, ḑicênd, că tótă nu-o póte reproduce, deóre-ce n'are loc.

—o—

Atentat în contra Țarewnei vĕduve. Ḑiarele din străinătate aduc scirea, că în contra Țarewnei-vĕduve s'a sĕvĕrșit un atentat la 27 Octomvre pe linia ferată dintre Sumbatowo și Mihajlowo. Șrofurile dela locomotivă erau așa de tare desfăcute încât era pe-aci ca trenul să deraileze de cum-va mașinistul n'ar fi băgat de sémă. Esistând bănuiala, că aici e vorba de un atentat contra vieței Țarewnei, s'a pornit cercetare.

—o—

Un câne turbat a mușcat 15 ómeni în comitatul Abauj. Cânele a alergat prin șése comune și abia într'așésa li-a succes ómenilor să-l pótă omorî. Ómenii mușcați au fost trimiși la institutul Pasteur din Pesta.

—o—

Liferare. Direcțiunea căilor ferate ung. publică concurs pentru liferarea de obiecte de lemn, pétră, porțelan, lumini de stearin, sĕu, săpun, mături, rogojini etc. Interesații pot căpĕta detailuri dela camera comercială din Brașov.

—o—

Cutremur. In orașul Leibach, care în anul trecut a fost mai cu totul dĕrîmat din causa cutremurului de pămênt, în 9 l. c. pe la 4 óre nóptea din nou s'a simțit un cutremur urmat de un tunet subteran, care a durat două secunde. Intre locuitori domnesce mare panică.

—o—

Concert. Musica orășenéscă va concerta Duminecă în 15 c. n. în noua sală de concerte la mese întinse, pe lângă un program forte variat. Inceputul la $7\frac{1}{2}$ óre séra. Prețul de întrare 30 cr.

Un proces antisemit în Sibiiu.

In ḑiua de Sf. Dumitru, 7 Noemvre n., s'a pertractat înaintea tribunalului din Sibiiu un proces al țĕranului *Achim Rădoiu*, acusat cu ațițare la ură contra Jidanilor. Președinte a fost d-l jude de tribunal *Bădilă*, ér apĕrător candidatul de advocat *Coriolan Meseșianu*, plenipotențiatul d-lui advocat Dr. *Amos Frâncu*.

Achim *Rădoiu* era acusat, că ar fi ațițat contra Jidanilor afișând spre stradă un tablou, care representa faimosul omor ritual dela *Tisza-Eszlár*, întêmplat la 1882. Tabloul purta inscripția: „Crima gróznică din Tisza Eszlár, în Ungaria, la anul 1882“. In explicarea tabloului se ḑice: „De când au rĕstignit pe d-l nostru Isus Christos, mântuitorul lumii, de atunci ei (Jidovii) au lăsat biblia, vechiul Testament și tablele lui Moise, înlocuindu-le cu Talmudul. Prin acéstă carte afurisită Jidovii sunt obligați a folosi sânge de creștin. Datina acésta criminală a Jidovilor e cunoscută în tótă lumea. Tabloul acesta representă scena, când Jidovii din Ungaria au stors la anul 1882, în Tisza Eszlár, sângele unei fecióre creștine...“

Cetindu-se actul de acusă, a urmat interogatorul acusatului. Intrebat fiind, décă e adevĕrat, că a bătut chipul pe părețele casei sale, acusatul a rĕspuns, că așa este și a făcut'o pentru-că după-ce l'a ținut patru ani în casă, a vĕḑut, că nu se cade a sta între icónele sfinte. — Dér nu te-ai cugetat, că acățând pe stradă acest chip, vei ațița la ură contra Jidanilor? — ḑice președintele către acusat, care rĕspunse: Nu, pentru-că în casă mai am multe icóne, cari arată cum Jidovii chinuesc pe Christos și pe apostoli.

După aceste procurorul rosti vorbirea de acusă susținênd, că prin afișarea tabloului țĕranul Rădoiu a voit să ațițe contra Jidanilor; cere deci osêndirea lui.

Apĕrătorul d. *Coriolan Meseșianu* rosti apoi discursul de apĕrare ḑicênd cam următórele:

Onorat tribunal regesc!

In înțelesul §-lui 106 din codicele penal, décă în decurs de 4 ani nu s'a intentat procedură criminală contra tipăriturii și a textului respectiv, acestea nu mai pot fi obiectul unui proces criminal și nu se mai pot pedepsi. Ast-fel nu se mai póte pedepsi nici fapta clientului meu, fiind-că afișarea tabloului incriminat s'a întêmplat déja în 1892, deci a 4 ani înainte. Uniformitatea jurisdicțiunii, dela care așteptăm, ca în casuri analóge, materialicește egale, pe lângă egale legi și proceduri: egal să și judece, încă ponderéză mult pentru totala achitare a acusatului.

In prospĕtă memorie ne este, cred, la toți, procesul de presă intentat redactorului Francisc Bonitz pentru traducerea broșurii lui Bernardin Freimut cu titlul: „Istoria măcelurilor rituale jidovesci până în ḑilele nóstre“, în care proces pertractarea finală s'a ținut la 22 Sept. 1896 înaintea tribunalului de presă din Budapesta.

Acusatul a fost achitat, deși, — décă considerăm constatările expuse în cuvêntul final al acestei broșuri, — în privința momentelor grave întrec înḑecit asertiunile cuprinse în acest tablou.

Ca să atrag atențiunea on. tribunal asupra gravitășii acelor enunciațiuni îmi iau voiă să citez numai 2 constatări din acea broșură:

„1. E fapt constatat, că Jidanii deja de multe veacuri, până în ḑilele nóstre au omorît și măcelărit copiii creștini, nu arareori și adulți în așa mod, cum nu s'a mai pomenit la popóre civilisate, și scopul tuturor acestor măceluri n'a fost altul, decât, ca ei să ajungă în posesiunea sângelui de creștin“.

„2. E fapt constatat, că aceste măceluri s'au inscenat din motive religionare, din acea credință, că stingerea unei vieți creștine e lucru plăcut înaintea lui Dumneḑeu și că luarea sângelui creștin contribuesce sufletul jidovesc...“

Faptul acusatului Rădoiu nu conține nici un delict de agitație, pentru-că:

1. Tabloul acesta cu nimic nu esprimă mai mult decât acele icóne, cari ne presentă pironirile pe cruce, încununările cu spini, loviturile și scuipiturile pe față, cari le putem vedé în ori-care casă creștină. Décă aceste nu cuprind agitație împotriva Jidanilor, atunci nici tabloul incriminat nu constitue agitație.

2. Nici conținutul comentarului nu e agitatoric, pentru-că în el autorul observă simplu, că Jidovii prin schimbarea testamentului vechiu au adoptat Talmudul, vrăjmaș a tot ce e creștin.

Că acéstă părere bună e sĕu rea, să ține de sciința teologică. De on. tribunal se ține numai constatarea, că de fapt Jidovii să țin de Talmud, că toți bocherii, șachterii și rabinerii, vorbind ex catedra, tot învĕțături de aceste primejdióse propun

credincioşilor lor, şi că prin urmare asertiunile esprimate în tabloul incriminat nu cuprind de loc agitaţie, precum nu cuprinde nicĭ evanghelia în părţile unde se tractézǎ despre Jidovĭ. Că învĕţăturile Talmudului aievea sunt primejdióse pentru tot ce e creştin, pentru ordinea şi concordia societăţii omenescĭ, despre acésta se va puté convinge şi on. tribunal din traducerea „Robling“.

Talmudul conţine agitaţie! Aderenţii acestuia ar trebuì traşĭ la judecată, ér nu sărmanul ţĕran dela sate, care nicĭ atâta n'a sciut, că óre icóna şachterilor sfântă e séu ba?! Cum se póte presupune decĭ, că acusatul a avut scire de procesul din Tisza-Eszlár?! Dér óre în urma procesului dela Tisza-Eszlàr, e convins cine-va despre nevinovăţia Jidanilor séu ba! Fiă-care e convins de ce vrea! Convingerea, fiind un ce individual si propriu fiă-cărui om, nu póte fi obiect criminal, cu atât mai ales nu, fiind-că acea convingere nu numai că nu s'a esprimat în mod aţîţător la ură, ci chiar din contră în comentarul tabloului, după constatarea pericolului jidovesc, se recomandă isolarea pasivă şi ruperea pacînică a tuturor legăturilor cu Jidovii.

3. Precum la tóte faptele criminale, carĭ se pot imputa autorului lor, sĕ recere un fel de *animus violandi*, aşa s'ar pretinde şi în casul de faţă. Unicul motiv, din care s'ar puté deduce inteuţiunea acusatului de a lovi în Jidovĭ, ar puté fi contactul cu Jidanii. E însĕ fapt, că în Apoldul-mic, ba pot susţiné, că în comitatul nostru întreg, de abia poţĭ găsi 2—3 Jidanĭ. Nu se póte decĭ presupune, că acusatul prin tabloul sĕu ar fi voit sĕ aţîţe la prăpădirea Jidovilor dintr'alte părţĭ ale ţĕrii! Constatez de altmintrelea, că în urma tabloului aceluia, nicĭ unui Jidan nu 'i-s'au atins perii din perciunĭ.

După tóte acestea, mĕ rog de on. tribunal, sĕ binevoéscă a achita pe acusat de sub tótă acusa şi urmările ei, ér în cas de condamnare, mĕ rog, că în consideraţia mulţimii de împrejurărĭ atenuante, sĕ i-se aplice minimul pedepsei, cuprinse în §. 172, cod. pen.

După replică şi duplică tribunalul s'a retras şi pe la 10 óre a. m. a enunţat osândirea acusatului la *2 sĕptĕmânĭ închisóre şi 10 fl. amendă*, eventual 2 dile închisóre.

Din nicĭ o parte nu s'a făcut recurs. La dorinţa propriă, acusatului 'i-s'a permis a-şĭ face pedépsa la tribunal.

Mărturisirea lor.

„*Alkotmány*“, organul partidei poporale scrie sub titlul „Lume nouă“ următórele:

Ungaria nu mai este ceea-ce a fost. Nicĭ în privinţa politică, nicĭ în privinţa socială nu mai este cea vechiă. Moravurile străbune au pierit din classa de mijloc îndatorată, corcită. Aşa numita inteligenţă este cea mai mare parte nihilistă, pe ea a format'o şi crescut'o astfel instrucţia liberală în gimnasii şi universităţĭ. Patriotismul în gura acestor domnĭ este séu acoperitorul pĕcatelor lor, séu scara de urcare. Cine nu ţine cu ei, este timbrat fără nicĭ o basă ca trădător de patriă uitându-şĭ, că timp de 20 de anĭ Ungaria a fost guvernată de liberalĭ, aşa-déră numai ei sunt responsabilĭ de stările publice, ei au dat ţéra în vêndare, în mic şi în mare, în afacerĭ ministeriale şi parlamentare, în geşefturĭ politice şi private. Alăturĭ de acéstă classă de mijloc maghiară degenerată s'a ridicat jidovismul şi a ocupat posiţia privilegiată a vechei nobilimĭ în favorurĭ de stat, în posiţii oficióse şi în influenţă, în parlament, în distincţiunĭ regescĭ, în pompă, sport şi fuduliă...

Décă jidovismul a avut o influenţă atât de decisivă asupra alegerilor, sunt trei cause. Una, că a cumpĕrat cu banĭ protecţia guvernului; alta, că fiă-care Jidan majorén e alegĕtor, pe când—în urma censului nedrept şi a listelor parţiale — milióuele creştinilor sunt lipsite de drepturĭ politice în Ungaria. A treia causă e solidaritatea cea mare a Jidanilor şi sforţările lor fanatice de-aşĭ susţiné posiţia dominantă în Ungaria cu ajutorul guvernului.

Intr'adevĕr cea mai mare parte a deputaţilor liberalĭ au de a-şĭ mulţumi mandatul numai Jidanilor. In rêndurile oposiţiei abia décă s'au găsit Jidanĭ, fiind-că acolo nu-i aştéptă rĕsplată şi nu şi-ar puté valora şi estinde tendinţele lor de domniă asupra întregei Ungarii.

Resultatul nemijlocit al alegerilor de acum este aşa-déră importarea absolutismului guvernamental, nimicirea independenţei parlamentului *proclamarea pe faţă a domniei jidovescĭ*, ruinarea moravurilor poporului şi înlăturarea oposiţiei de pe câmpul de luptă constituţional...

Sunt preţióse mărturisirĭ acestea, căcĭ deşi cam târdiu, dér bine că totuşĭ sĕ fac tocmai din partea adversarilor limbii şi naţionalităţii nóstre.

Din Bucovina.

Despre portul preoţesc.

— Octomvre 1896.

De când se face pomană cu brênele cele roşii, cei dăruiţĭ începuse a se păuni, făcêndu-şĭ reverendĭ şi rase de mătase, îmbrăcêndu-se în tótă diua luminat. Acéstă maniă de a-se îmbrăca în mătase şi vison roşu, devenit aşa de generală, încât mai toţĭ exarchii pórtă haine roşii. Faţă cu cei străinĭ acésta nu-i rĕu, căcĭ ei vĕdênd atâta roşéţă se înspăimêntă de puterea ortodoxă, dér când acésta mirósă a păunire şi fuduliă deşértă, precum şi în realitate este, atuncĭ te scârbescĭ. Este apoi adevĕrat, că numai cei bogaţĭ se învrednicesc de brêne roşii şi le şi dă mâna a-se purta în purpur şi vison, pe când toţĭ cei sĕrmanĭ, fiă şi cuminţĭ, sunt urgisiţĭ de sórte a-se purta şi pe dinafară negru, căcĭ nu se învrednicesc a fi mituiţĭ cu brêu roş.

Sunt mulţĭ, că n'au nicĭ o reverendă bună, ci tótă-i pătată, pe când cei bogaţĭ au reverendă şi rasă roşiă de fuduliă şi au şi négră pentru casă. *Stăm în faţa unei enigme şi nu poţĭ afla adevĕrul: este acésta spre folosul şi fala Ortodoxismului din ţéră, séu spre ruina lui?* Una s'a constatat, că profesorii de teologiă, deşi erau şi sunt staurofori, protopopĭ, totuşĭ nu s'au îmbrăcat în roşu. Care-i causa nimenea n'o scie afară de d-lor. Dér că este o causă, acésta se vede din aceea, că Consistorul a ales o comisiune de patru membri, carĭ au sĕ stabiléscă o normă relativ la uniformitatea clerului din Bucovina.

Până la care haină a ajuns comisiunea nu sciu cei neiniţiaţĭ în marele secret, se speră însĕ, că se va pune zebrele maniei de a-se purta în roşu. Dér pe când sus la Mitropoliă sĕ lucră pentru uniformitate în portul preoţesc, jos în oraşul Cernăuţĭ se lucră contra uniformităţii. Şi écă cum: „G. Bucovinei“ în N-rii 61, 72 şi 73 tipăresce doi articulĭ, carĭ pledézǎ contra hainelor preoţescĭ. In N-rul 61 d-l V., ér în N-rii 72 şi 73 d-l D. aduc motive, carĭ, décă le cetescĭ în apararenţă ar avé reson, în fond însĕ afli, că sunt aduse în detrimentul vazei preoţescĭ. N'au nicĭ o însemnătate, care ar trece peste pragul casei unde au fost scrise, dér, deóre-ce, păn' acuma nu s'a aflat nimenea sĕ descopere ce-i scopul lor, voiŭ căuta a-le aduce la reala lor însemnătate, spre a nu induce lumea ortodoxă în eróre, ér apusul sĕ nu crédă, că suntem ca'n statul lui Cremene.

D-l V. dice în pledarea sa, că încep unii a se îmbrăca în haine roşii şi-şĭ acoper capul cu pălării sêrbescĭ şi cu găetane de aur. Cine scie de n'a rêvnit şi D-sa sĕ între în clerul catedral — bunăóră ca predicator — dér fiind necesitat, că n'a corĕspuns la concurs — sĕ se retragă — Adĭ s'a supĕrat foc pe cei îmbrăcaţĭ în haine roşii, de-aceea îşĭ varsă tot amarul sufletului sĕu asupra hainelor preoţescĭ. Spre a-l înjosi mai bine, aduce un cas, pe când era D-sa teolog şi-i plăcea a-se purta pe la bêlciurĭ de cai. Era adecă la bêlciul din Fălticenĭ (România) unde se întêlnise c'un preot vestit amator de cai, ba şi neguţător mai bine dis. Erau ei mai mulţĭ domnĭ şi dómne şi părintele amator de cai întinse mâna spre a cerca virulenţa unui cal. Tablou! A mai vĕdut odată pe-un preot în Cernăuţĭ, mulgênd o vacă şi-şĭ umpluse mâneca de lapte, ér pólele de murdării, şi că pe-un paroch nu voise parochienii sĕ-l priméscă, ca paroch, pentru-că cumpĕrase găinĭ prin têrg.

Aceste ar fi argumentele cu carĭ s'ar năcăji a impune comisiunei menţionate, ca ea sĕ se esprime pentru portul civil, căcĭ „demnitatea preoţéscă opresce pe preot de a'şĭ îngriji de datoriile sale ca gospodar“. Acceptéză hainele preoţescĭ „ca costum quotidian pentru preoţii, carĭ se ocupă — precum în Cernăuţĭ bună óră — numai cu chemarea lor preoţéscă şi cu sciinţa, nefiind osândiţĭ de sórte a se ocupa eventual şi de cestiunĭ — deşi vitale — dér totuşĭ profane, ér ca costum oficial şi de mare ţinută şi pentru ceialalţĭ preoţĭ, dér cu expresa condiţiune, ca sĕ li-se opréscă categoric purtarea acestei uniforme la ocupaţiunĭ vulgare şi incompatibele cu decorul stării preoţescĭ“.

Spre a ajunge la acésta D-sa mai spune, că preoţii ambelor confesiunĭ din Ardél umblă civil, tot aşa cei din Muntenia nu se deosebesc în port de păstoriţii lor, cei din Rusia umblă în costumul naţional, clerul sêrbesc se îmbracă în costumul naţional, care a fost adus de Wlachovicĭ în Bucovina. De ce sĕ nu umble şi preoţii din Bucovina civil, căcĭ dóră sunt şi unii din ei pasionaţĭ iubitorĭ de sporturĭ şi vênătoriĭ? La ce sĕ se îmbrace în haine de paiaţĭ, de teatrişţĭ, de comedianţĭ etc.

Sermană haină preoţéscă. Tu până acuma ai ascuns la mulţĭ pasiunile! După-ce li-ai umplut burta cu prescurĭ şi şi-au făcut case în Cernăuţĭ cu tine, adĭ se ruşinéză de-a te purta, ca sĕ nu dicĭ tu, că te ruşinezĭ de dênsul. Acest cucernic părinte, care a scris aceste, sémĕnă a fi frate de cruce, de nu cum-va este el singur, care la o conferenţă pastorală a dis odată, când era vorba despre uniformitate în port: „*mai bine mĕ las spândurat, decât sĕ port potcap la îngropăciunĭ!*“ După D-sa hainele preoţescĭ sunt haine de paiaţĭ, de artişţĭ, de comedianţĭ etc. şi numai straiele civile sunt bune şi frumóse. Când cetescĭ aşa ceva, îţĭ vine a crede, că cetescĭ o recomandaţiune plătită bine pentru-o fabrică de haine civile. In fond póte se pledéză pentru ceva şi spre a cunósce care-i causa, ar fi de dorit, că toţĭ aceia, carĭ doresc sĕ umble civil sĕ se înscrie în „Gazeta Bucovinei“ şi atuncĭ Consistorul, cercetând mai de aprópe vicistudinele vieţei lor, va afla, că toţĭ cei carĭ cer haine civile au un cusur moral, o pasiune ca: vênătoria, pĕscătoria, jucarea în cărţĭ, beţia, séu li-se aprind lesne călcâele. Spre a-le mulţămi pasiunile doresc haine civile, credênd, că cu ele mai uşor îşĭ vor puté satisface dorinţele. Acésta este causa cea cardinală, şi nu că referinţele economiei aduc cu sine ca preoţii pe la gospodăriă sĕ se pórte civil.

(Va urma.)

ULTIME SCIRI.

Sofia, 10 Noemvre. A produs mare sensaţiă aicĭ faptul, că monarhul Francisc Iosif, a trimis ministrului de rĕsboiu bulgar Petrov portretul sĕu în cadru fórte preţios ornat cu diamante. Principele Bulgariei s'a grăbit a mulţămi pe cale diplomatică monarchului austro-ungar pentru acéstă distincţiune, care, dice principele, nu s'a făcut numai unui ministru al sĕu, ci întregei armate bulgare.

Filipopol, 10 Noemvre. După scirile din Constantinopol, în localitatea Eves, lângă Casarda, au isbucnit turburărĭ: O sută de Armenĭ au fost ucişĭ de către Turcĭ şi o mulţime de case au fost jefuite şi devastate. Ordinea n'a putut fi restabilită cu tóte silinţele, ce şi le-a dat poliţia.

Bucurescĭ, 10 Noemvre. Ministrul instrucţiunii a numit o comisiune, care sĕ întocméscă un *regulament de disciplină a studenţilor universitarĭ*. Acéstă comisiune se compune din d-nii Aron Densuşianu, C. Istrati, M. Tzoni, Spiru Haret şi cei doi rectorĭ ai Universităţilor. Comisiunea îşĭ va începe lucrările sale la 16 Noemvre.

Sofia, 10 Noemvre. Cifra totală a Armenilor refugiaţĭ în Bulgaria se urcă la 11,500. Cea mai mare parte dintr'ênşii par că nu vor sĕ rĕmână decât în mod provisoriu în Bulgaria. Un mare numĕr dintr'ênşii au găsit ocupaţiunĭ ca hamalĭ în pădurile Varna şi Burgaş, unde mişcarea esportului grânelor e considerabilă. De asemenea o însemnată parte din ómenĭ trăesc din ajutórele ce li sunt distribuite de populaţiă, precum şi din cele trimise din Anglia. Se confirmă scirea, că guvernul bulgar, vĕdênd printre emigraţĭ un numĕr însemnat de cultivatorĭ, e dispus sĕ le dea pământurĭ fertile în Dobrogea bulgară.

Bucurescĭ, 10 Noemvre. Dumінecă, vaporul „Carmen Sylva“ al companiei germane danubiene a făcut o călĕtoriă de încercare dela Galaţĭ la Isaccea şi înapoi până la gura Siretului şi Galaţĭ. Vaporul a percurs 15 mile marine pe óră în josul Dunărei şi 12 în susul fluviului. Maşina acestui vapor are o putere de 600 cai, e cu dublă helice şi triplă expansiune şi are 12 şi jumĕtate atmosfere presiune. Comisiunea a fost fórte satisfăcută de încercarea făcută şi raportul pentru cumpĕrarea acestui vapor. Regia Monopolurilor Statului are intenţiunea de a cumpĕra vaporul „Carmen Sylva“ şi după o luxuósă amenajare, îl va oferi M. S. Regelui a servi de Yacht Regal.

DIVERSE.

O aventură a principelui de Orlean. Principele de Orlean este unul dintre vênătorii cei mai curagioşĭ şi esperţĭ şi cu deosebire între cei din India, unde înainte cu câţĭ-va anĭ a petrecut mult timp şi nu odată a avut ocasiune în timpul petrecerei sale, sĕ ia parte la vênătóre periculóse de lei şi tigri. Din incidentul visitei sale în Calcutta, vice-regele de acolo, lordul Dufferin a aranjat în onórea lui o mare vênătóre, la care au luat parte afară de Henric prinţul de Orlean, mai mulţĭ aristocraţĭ. Cu ocasiunea acestei escursiunĭ de vênătóre, care a durat două sĕptĕmânĭ, principele Henric a avut o aventură, care de sigur în viaţa sa o va ţiné mult în memoriă, şi nu numai pe el îl intereséză, ci chiar şi pe alţii străinĭ. Despre acéstă aventură principele naréză următórele unui amic de-al sĕu: „La o vênătóre de tigri am plecat cu 60 de elefanţĭ, dintre carĭ 30 au fost împrumutaţĭ dela guvernul din Nepaul. Numĕrul acesta de elefanţĭ, la tot casul, n'a fost mare, décă omul ia în consideraţiă, că în atarĭ împrejurărĭ moştenitorul de tron engles odată la o vênătóre ca acésta de tigri a plecat cu 700 de elefanţĭ. Noi am puşcat doi pui de tigru, ér pe mama lor am încunjurat'o cu elefanţiĭ. Credurăm, că tigróica stă ascunsă într'o tufă lângă un arbor la ţĕrmul unei vălişóre, elefanţii se temură sĕ se apropiă mai bine de tufă. După un timp óre-care elefantul meu, care a fost mai curagios, decât ceilalţĭ, s'a apropiat de arbor. Intr'aceste tigróica înfuriată sare din tufiş pe spatele elefantului meu, şi cu o lovitură de picior îmĭ frânse ţevea puscei până a nu o descărca. Astfel am rĕmas fără puşcă! Servitorului, care mâna elefantul, ca prin minune, îi succese sĕ se refugieze sub capul elefantului, aşa că nu i-se întêmplă nimic. Din norocire, tigróica încă s'a retras după atac, posibil că s'a spăriat de puşcă când s'a frânt, cu'n cuvênt s'a retras în tufiş. Elefantul meu, înfricându-se a fugit în direcţiunea opusă şi numai cu greu l'am putut opri. Când m'am reîntors la prietinĭ, întréga cétă de elefanţĭ era cuprinsă de frică astfel încât în aceea di a trebuit sĕ întrerupem vênătórea. In diminéţa următóre tot în acel loc am încungiurat pe tigróică şi am fost norocos se o prăvălesc la pământ, când tocmai voia sĕ tréćă valea“.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Noemvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.20
Renta de coróne ung. 4%	99.30
Impr. căil. fer. ung. în aur $4\frac{1}{2}\%$	122.25
Impr. căil. fer. ung. în argint $4\frac{1}{2}\%$	100.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.40
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.—
Imprum. ung. cu premii	155 50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	136.50
Renta de hârtie austr.	101 25
Renta de argint austr.	101.35
Renta de aur austr.	122.45
Losurĭ din 1860	144 35
Acții de ale Băncei austro-ungară.	937.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	401.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	365.40
Napoleondorĭ	$9.53\frac{1}{2}$
Mărcĭ imperiale germane	58.80
London vista	119 85
Paris vista	$47.52\frac{1}{2}$
Rente de coróne austr. 4%	101.05
Note italiene	$44\ 52\frac{1}{2}$

Cursul pietei Brașov.

Din 11 Noemvre 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.47	Vênd.	9.49
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.48
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.52	Vênd.	9.54
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—

Scris. fonc. Albina 5% 100.75 Vênd. 101.75

Sz. **6863**—1896. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Puscariu József végrehajtatónak Toma Miklós végrehajtást szenvedő elleni 132 frt. 40 kr. tőke-követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbiróság) területén lévő Szohodol község határán fekvő és a szohodoli 429. számu tljkvben foglalt 1328 hrsz. fekvőre 160 frt., a 1329 hrsz. fekvőre 19 frt., a 1330 hrsz. fekvőre 15 frt., a 1331 hrsz. fekvőre 48 frt., a 1408 hrsz. 22 frt., a 1407 hrsz. fekvőre 30 frt., a 1456 hrsz. 36 frt., a 1494 hrsz. fekvőre 42 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1896. évi Deczember hó 2-ik napján d. e.** 9 **órakor** Szohodol község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban, 1896 évi Augusztus hó 27-én.

A brassói kir. törvényszék, mint telekönyvi hatóság.

ÁBRAHÁM ISTVÁN,
egyesbiró.

Mersul trenurilor
pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din **1 Oct. 1896.**

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.		Tren de persón.	Tren mixt	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10—	8.05		8.05	2 00	pl. Viena . . . sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15	Budapesta	7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.19	Szolnok	3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11 33	12.47	P.-Ladány	1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos. Oradea-mare pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl. Oradea-mare sos.	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50	Mezö-Telegd	10.07	7.10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26	Rév	9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06		Bratca	9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17	Ciucia	8.32	5.49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50	B.-Huiedin	7.54	4.59	12.20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24		Ghârbău	6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5.55	sos. Clușiu pl.	6.13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl. Clușiu sos.		5.24	10.45	tr.pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2.52	6.27	Apahida		5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10.40	4 45	7.27	Ghiriș	Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50	Cucerdea	Teiuș	3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1.09	11.49	6.08		Uiuóra	Arad	2.49		2.08	4.27
11.09	1.16	11.59	6 19		Vințul de sus	Budapest	2.41		2.00	4.20
11.31	11.40	12.29	6.57	8.17	Aiud		2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.55	12.55	7.30	8.33	sos. Teiuș pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05		1.30		8.38	pl. Teiuș sos.	3.18	1.29		12 57	3.06
12.33		2.08			Crăciunel		12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9.09	Blașiu	2.48	12.40		11.59	2.26
1.18		3.11			Micăsasa		12.01		11.28	1.54
1.34		3.31		9.42	sos. Copșa-mică pl.	2.15	11.41		11.10	1.35
2.13		3.46		9.44	pl. Copșa-mică sos.	2 12	11.14		11.05	1.01
2.32		4.08		9.59	Mediaș		10.55		10.48	12.45
3.04		4.45		10.22	Elisabetopol	1.40	10.21		10 18	12.16
3.40		5 27		10.51	Sighișóra	1.06	9.42		9.43	11.33
4.03		6 12		11.12	Hașfalĕu	12.52	9.12		9.19	11.16
5 34		7.50		12.26	Homorod	11.54	7.45		7.38	10.03
6.12		8.37		12.58	Agoștonfalva		7.02		7.22	9.25
6.41		9.07		1.15	Apața	11 11	6.36		6.48	9.01
7.16		9.40		1.34	Feldióra		5.58		6.33	8.28
8.—		10.25		2.09	sos. Brașov pl.	10.10	5.08		5.57	7.48
3.55		11.—		2 19	pl. Brașov sos.	10.05	5.20			9.08
4.40		12.26		3 01	Timiș	9.39	4.14		5.20	8.28
5.10		1 11		3 31	Predeal	9.12	3.32		4.14	8.01
12.00		8 30		9.30	sos. Bucurescĭ pl.	5.35	9.15		3.32	3.15

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Tren mixt	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón		Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.30	8.10	3.11	10.59	pl. Cucerdea . . sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40	Ludoș	7.02	1.58	7.38	9.59
4 12	9.37	4.37	12.26	Cipău	6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos. Oșorhei pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl. Oșorhei sos.		9.20	5.04	9.35
7.14	12.16	7.14		sos. Regh.-săs. . pl.		7.54	3.30	8:05

Ghiriș — Turda

tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.		tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.
7 33	11.—	5.—	10.21	Ghiriș	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

tren de persón.	Tren mixt	tren de persón.	tren mixt			tren mixt	Tren mixt	tren de persón	tren de persón.
2.20	4 45	11.55	7.10		pl. Copșa mică . sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3 13	Ocna	8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos. Sibiiu pl.	7.44	12.57	4.40	10.30
	4.34		2.05		pl. Sibiiu sos.	7.29	Marța și Vinerea		8.57
	6.16		3.58		Avrig	6.02			7.16
	8.42		6.35		sos. Făgăraș . . pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski) — Hunedóra

tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12.20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zĕrneștĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Brașov	7.44	1.29	
10.28	6.36		Zĕrneștĭ	6.20	12.05	

Mureș-Ludoș — Bistrița

	Numai Luni a comunică					
4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	Numai Vinere circulă
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41	N. Marța comunică	Țagu-Budatelic	C roulă numai Marța	4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie		3.44	8.46
8.33	3.02		Lechința		2.48	7.43
9 07	3.41		Ș.-Măghiăruș		2.01	6.52
9.59	4 55		Bistrița		1.16	5 55

Arad — Timișóra

6.20	11.25	5.		Arad		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timișóra		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5.10	Seghedin.	6 05	2.30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	2.15	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„ Selemberk „	6.57	9.07
6.06	2.51	„ Cisnădie pl	6.36	8.46

Sighișóra—Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighișóra	9.51	5.32
3.54	11.48	Hașfalĕu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Notă: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.